

การผลิตและการใช้สื่อการสอนของวิทยาลัยครูอุตรธานี

นางสาวชนิกา พิทักษ์สุฤษี

002688

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาโสตทัศนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๓

PRODUCTION AND UTILIZATION OF INSTRUCTIONAL MEDIAS IN UDON THANI
TEACHERS COLLEGE

Miss Chanida Pitaksarid

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Audio - Visual Education
Graduate School

Chulalongkorn University

1980

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การผลิตและการใช้สื่อการสอนของวิทยาลัยครูอุตรธานี
 โดย นางสาวชนิกา พิทักษ์สถิตย์
 ภาควิชา โสตทัศนศึกษา
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุนันท์ ปัทมาคม และ
 อาจารย์โกศล เจริญรวม

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้
 เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

ศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ งามวิจิตร
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (รองศาสตราจารย์ สุประทีฐ มุนานาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ดร. อภิชาติ พลเยี่ยม
ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศุภร สุวรรณาศรัย)
ดร. สุนันท์ ปัทมาคม
กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุนันท์ ปัทมาคม)
ไพฑูริย์ งามวิจิตร
กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไพฑูริย์ งามวิจิตร)
ดร. โกศล เจริญรวม
กรรมการ
 (อาจารย์ โกศล เจริญรวม)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์
ชื่อนิสิต

การผลิตและการใช้สื่อการสอนของวิทยาลัยครูอุตรธานี
นางสาวชนิศา พิทักษ์สถิตย์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุรินทร์ ปัทมาคม และ
อาจารย์ โกลุม เจริญรวย

ภาควิชา

โสตทัศนศึกษา

ปีการศึกษา

๒๕๒๒

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการผลิตและการใช้สื่อการสอนของวิทยาลัยครูอุตรธานี โดยจะได้สำรวจและวิเคราะห์งานโสตทัศนศึกษาทางค่าน การผลิตและการใช้สื่อการสอน บุคลากร สถานที่ งบประมาณและประสิทธิภาพหรือสัมฤทธิ์ผลของการบริหารงาน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงงานโสตทัศนศึกษา แก่ผู้ดำเนินงานโสตทัศนศึกษาโดยตรงและผู้บริหารงานระดับสูงขึ้นไป และเพื่อทราบว่า นอกจากมีการผลิตและการใช้สื่อการสอนภายในวิทยาลัยแล้ว มีการร่วมมือให้บริการทางค่านสื่อการสอนแก่สถาบันอื่น หรือไม่อย่างไร

การดำเนินการวิจัย ได้รวบรวมข้อมูลโดยการใช่แบบสอบถามกับอาจารย์วิทยาลัยครู อาจารย์ภาควิชาวรรณกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาและนักศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ อาจารย์ผลิตสื่อการสอนด้วยตนเองมากและขอยืมสื่อการสอนจากแผนกโสตทัศนศึกษาปานกลาง ส่วนนักศึกษาผลิตสื่อการสอนด้วยตนเองมากที่สุดและขอยืมสื่อการสอนจากแผนกโสตทัศนศึกษาน้อยที่สุด

สื่อการสอนที่อาจารย์ผลิตขึ้นเป็นประเภทวีดิทัศน์กราฟิก และประติมากรรมวีดิทัศน์มาก และความถี่ที่อาจารย์ใช้สื่อการสอนประกอบการสอนอยู่ในระดับปานกลาง สื่อการสอน

ที่อาจารย์ใช้มากที่สุดคือชอล์ก หนังสือ และตำรา ส่วนรูปภาพและการให้ผู้เรียนค้นคว้าใน
ห้องสมุดใช้มาก ที่ใช้น้อยที่สุดคือ เครื่องเล่นแผ่นเสียง เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉาย
ภาพทึบแสง รายการวิทยุและโทรทัศน์ ส่วนสื่อการสอนที่นักศึกษาใช้มากที่สุดคือ ชอล์ก
กระดานดำ หนังสือ ตำรา รูปภาพ และบัตรคำ ที่ใช้น้อยที่สุดคือ อุปกรณ์ประเภทเครื่อง-
เสียงและเครื่องฉาย รายการวิทยุและโทรทัศน์ นักศึกษาใช้สื่อการสอนขณะออกฝึกสอน
มาก

เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของงานโสตทัศนศึกษาของวิทยาลัยครูอุตรธานีคือ
ขาดบุคลากรและสื่อการสอนประเภทเครื่องมือและอุปกรณ์ อุปกรณ์ที่มีอยู่นั้น อยู่ในสภาพ
ที่เก่าและชำรุด ขาดงบประมาณและขาดสถานที่ที่กว้างขวางและเหมาะสมในการผลิต
และใช้สื่อการสอน นักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับความไม่สะดวกในการขอยืมสื่อการสอนจาก
แผนกโสตทัศนศึกษา

ทั้งอาจารย์และนักศึกษาต้องการให้ทางวิทยาลัยจัดอบรมเกี่ยวกับการผลิตและ
ใช้สื่อการสอน จัดห้องเรียนที่เหมาะสมในการใช้สื่อการสอนประเภทต่าง ๆ และให้มี
สถานที่สำหรับอาจารย์ และนักศึกษาสามารถผลิตและใช้สื่อการสอนได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Production and Utilization of Instructional Medias,
 in UdonThani Teachers College

Name Miss Chanida Pitaksarid

Thesis Advisor Assistant Professor Sunan Pattamakom
 and Mr. Kosum Charoenruay

Department Audio - Visual Education

Academic Year 1979

ABSTRACT

The purpose of this study were to survey an efficiency and achievement of production,utilization of instructional medias , personnels, building facilities, budget and administration of Audio-Visual program in UdonThani Teachers College . Problems and needs were analyzed and recommended as guidelines to administrators and other directly responsible authority for the improvement of the Audio - Visual program. Finally, it was to find out whether the Audio - Visual unit services were rendered to the institution both within and outside.

Data were collected by mean of questionnaires and interview. The questionnaires were responded by teachers, Audio-Visual teachers and the students from randomly selected sample group and the data from the interview ofthe Audio - Visual teacher.

Results of the research : The teachers devised their own instructional medias to a great extent and at the maximum for the students, borrowing instructional medias from the Audio-Visual section in medium range for the teachers and at the minimum for

the students. The instructional medias that the teachers have devised were graphic materials to compliment instruction was in medium range.

The instructional medias which the teachers used most were chalk, textbook, pictures and independent study. The ones to be used most by the students were chalk, blackboards, books, textbooks, pictures and word cards, and the same as the teachers. The students used instructional medias most during teacher training.

Concerning the problems and obstacles of the Audio - Visual program in Udon Thani Teachers College were lack of personnel and various of instructional medias. All the instruments available were not good condition, lack of budget and no suitable building facilities for producing and utilizing instructional medias . The students faced the problems of inconvenience for borrowing the instructional medias from Audio-Visual Education section.

Both teachers and students wanted the college to arrange a training program about the production and utilization of instructional medias and to set appropriated classroom for the use of various instructional medias and had a place for the teachers and students to be able to devise instructional medias.

กิติกรรมประกาศ

ในการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้โดยได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์
 สุนันท์ ปัทมาคม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ช่วยกรุณาให้คำแนะนำปรึกษาพร้อมทั้งให้
 ขอบยืมหนังสือ เพื่อศึกษาค้นคว้า และขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งสำหรับท่านอาจารย์ พล
 คำปึงสู ร่องอธิการบดีฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยครุสุพรรณบุรี ที่ได้ช่วยกรุณาให้คำแนะนำ
 และวางแผนในการสุ่มตัวอย่าง เพื่อเก็บข้อมูลได้โดยวิธีที่รัดกุม อาจารย์โกศล จเรธรรม
 ภาควิชาวัฒนธรรมและเทคโนโลยีการศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษารวมทางฝ่ายวิทยาลัยครุ
 สุพรรณบุรี ได้ช่วยกรุณาให้คำปรึกษาและแจกแบบสอบถามพร้อมทั้ง เก็บรวบรวมแบบสอบถาม
 กลับคืนร่วมกับอาจารย์ นพพร ไชยสิทธิ์ อาจารย์ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา ได้กรุณา
 ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลอีกท่านหนึ่ง และคุณสมศรี กิจระพานิชย์
 กองวิจัยการศึกษา คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ช่วยกรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับ
 สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งอาจารย์และนักศึกษาวิทยาลัยครุสุพรรณบุรีทุกท่านที่
 กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เป็นอย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ศูนย์วิจัยและพัฒนา
 ชนิตา พิทักษ์สุภกิจ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฉ

บทที่

๑	บทนำ	๑
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	๑
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๖
	ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย	๗
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	๘
	คำจำกัดความ	๘
๒	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาชั้นมูลฐาน.....	๘
	เอกสารและงานวิจัยในประเทศ.....	๘
	เอกสารและงานวิจัยต่างประเทศ.....	๑๕
	ความหมายของนวัตกรรมการและเทคโนโลยีทางการศึกษา.....	๑๘
	กระบวนการเรียนการสอน.....	๒๒
	ระบบการสอน : พื้นฐานของนวัตกรรมการใช้สื่อการสอน.....	๒๔
	การจัดระบบการสอน	๒๗
	ระบบการสอนแบบต่าง ๆ	๓๒
	สื่อการสอนกับวิธีการสอนแบบต่าง ๆ	๓๖
	บทบาทของผู้สอน : ผู้สอนกับการผลิตและการใช้สื่อการสอน..	๔๒
	การเตรียม การผลิตและการใช้สื่อการสอน.....	๔๖
	แนวทางการจัดบริการสื่อและนวัตกรรมการสอน.....	๕๐

บทที่

๓	วิธีดำเนินการวิจัย.....	๕๔
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	๕๕
	การสร้างและการทดสอบแบบสอบถาม.....	๕๖
	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	๕๖
	การรวบรวมข้อมูล.....	๕๘
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	๕๘
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๕๘
๔	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	๖๐
	ตอนที่ ๑ วิเคราะห์ข้อมูลอาจารย์.....	๖๒
	ตอนที่ ๒ วิเคราะห์ข้อมูลของนักศึกษา.....	๗๕
	ตอนที่ ๓ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	๑๑๐
๕	สรุปผลการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	๑๑๓
	วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	๑๑๓
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	๑๑๓
	สรุปผลการวิจัย.....	๑๑๘
	อภิปรายผล.....	๑๒๕
	ข้อเสนอแนะ.....	๑๒๗
	บรรณานุกรม.....	๑๒๘
	ภาคผนวก.....	๑๓๑
	ประวัติวิทยุวิจัย.....	๑๕๘

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
๑	แสดงการสัมพัทธ์อย่างจากนักศึกษาทั้ง ๓ ระดับตามจำนวนห้องเรียน และจำนวนนักศึกษา	๕๗
๒	แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๓ ประเภท (อาจารย์, อาจารย์ภาควิชาวิศวกรรมและเทคโนโลยี การศึกษาและนักศึกษา).....	๖๐
๓	จำนวนอาจารย์ในภาควิชาต่าง ๆ (ยกเว้นภาควิชาวิศวกรรม) จำแนกตามเพศและวุฒิทางการศึกษา.....	๖๒
๔	แสดงช่วงอายุของอาจารย์แบบสอบถาม.....	๖๓
๕	แสดงช่วงเวลาของประสบการณ์ในการสอนและชั่วโมงที่ทำการสอน ต่อ ๑ สัปดาห์ของอาจารย์	๖๔
๖	ประสบการณ์และความรู้ทางไอศคท์ศนุปรกณของอาจารย์.....	๖๕
๗	คาเฉลี่ยนำหนักของวิธีการใมาของสื่อการสอนของอาจารย์.....	๖๖
๘	คาเฉลี่ยนำหนักของวิธีการใมาของการผลิตสื่อการสอนของ อาจารย์.....	๖๗
๙	คาเฉลี่ยนำหนักของการใใช้สื่อการสอนของอาจารย์.....	๖๘
๑๐	คาเฉลี่ยนำหนักของการปฏิบัติตนในการสอนของอาจารย์.....	๖๙
๑๑	คาเฉลี่ยนำหนักของหลักการนำสื่อการสอนมาใใช้.....	๗๐
๑๒	คาเฉลี่ยนำหนักของการใใช้สื่อการสอนประเภทเครื่องมื่อของ อาจารย์.....	๗๑
๑๓	คาเฉลี่ยนำหนักของการใใช้สื่อการสอนประเภทวัสดุของอาจารย์.....	๗๒
๑๔	คาเฉลี่ยนำหนักของการใใช้สื่อการสอนประเภทกิจกรรมของอาจารย์.....	๗๓
๑๕	คาเฉลี่ยนำหนักของปัญหาและอุปสรรคในการผลิตและใใช้สื่อการ สอนของอาจารย์.....	๗๔

๓๐	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของวิธีการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาระดับ ปกศ. สูง.....	๕๑
๓๑	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของวิธีการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาระดับ ปริญญาตรี.....	๕๒
๓๒	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของการใช้สื่อการสอนประเภทเครื่องมือของ นักศึกษาระดับ ปกศ.....	๕๓
๓๓	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของการใช้สื่อการสอนประเภทเครื่องมือของ นักศึกษาระดับ ปกศ. สูง.....	๕๔
๓๔	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของการใช้สื่อการสอนประเภทเครื่องมือของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี.....	๕๕
๓๕	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของการใช้สื่อการสอนประเภทวัสดุของนักศึกษา ระดับ ปกศ.....	๕๖
๓๖	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของการใช้สื่อการสอนประเภทวัสดุของนักศึกษา ระดับ ปกศ. สูง.....	๕๗
๓๗	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของการใช้สื่อการสอนประเภทวัสดุของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี.....	๕๘
๓๘	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของการใช้สื่อการสอนประเภทกิจกรรมของนักศึกษา ระดับ ปกศ.....	๕๙
๓๙	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของการใช้สื่อการสอนประเภทกิจกรรมของ นักศึกษาระดับ ปกศ. สูง.....	๖๐
๔๐	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของการใช้สื่อการสอนประเภทกิจกรรมของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี.....	๖๐
๔๑	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของความคิดเห็นทั่วไปของนักศึกษา ปกศ.....	๖๐

ตารางที่

หน้า

๔๒ ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของความคิดเห็นทั่วไปของนักศึกษา ปกศ. สูง..... ๑๐๓

๔๓ ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของความคิดเห็นทั่วไปของนักศึกษาระดับ
ปริญญาตรี..... ๑๐๔

๔๔ ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการผลิตการใช้สื่อ
การสอนระหว่างฝึกสอนของนักศึกษาระดับ ปกศ..... ๑๐๕

๔๕ ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการผลิตการใช้
สื่อการสอนในระหว่างฝึกสอนของนักศึกษาระดับ ปกศ. สูง..... ๑๐๖

๔๖ ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการผลิตการใช้สื่อ
การสอนระหว่างฝึกสอนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี.....๑๐๘

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย